

Brottsförebyggande- och folkhälsorådet

Datum: 2023-02-07

Nämnd: Brottsförebyggande- och folkhälsorådet

Plats och tid: Nämndrummet, förvaltningshuset Bräcke, 09.00-12.00

Deltagande: Richard Nilsson, S, ordförande och sammankallande
Ewa-Lena Sundström, SD, förtroendevald
Marina Mellgren, M, förtroendevald
Åsa Bjöörn, folkhälsosamordnare
Erika Zackrisson, elevhälsan
Josefine Petren Otterström, socionomstudent
Anna Lundström, kulturchef
Madeleine Teland, säkerhetssamordnare
Malin Edler, biträdande avdelningschef, vård- och socialavdelningen
Daniel Wangerud, enhetschef näringslivs- och utvecklingsenheten
Veronica Åkervall, UG, Bräcke Folkets Hus
Maria Åström, primärvården, Region JH
Patric Sandqvist, primärvården, Region JH
Katarina Montonen, diakon, Svenska kyrkan **
Maria Könberg, kommunpolis
Monica Berglund, rektor JGY ** punkterna 1–2

Övriga deltagare: Emma Ekdahl, Brottsförebyggande samordnare, Länsstyrelsen
Jämtland/Härjedalen
Marit Råbock, nämndsekreterare
Bengt Flykt, kommundirektör, punkt 2

** deltar via Teams

Justerande			Utdragsbestyrkande
------------	--	--	--------------------

Datum: 2023-02-07

Nämnd: Brottsförebyggande- och folkhälsorådet

Richard Nilsson, ordförande

2023-02-28

Justerande			Utdragsbestyrkande
------------	--	--	--------------------

Datum: 2023-02-07

Nämnd: Brottsförebyggande- och folkhälsorådet

1. Öppnande av möte	4
2. Lagstadgat kommunalt ansvar för det brottsförebyggande arbetet	4
3. Kommunens organisation	5
4. Revidering av aktivitetsplanen, folkhälsa och brottsförebyggande arbete 2023	5
5. Resultat av mätningar i narkotikaspår i avloppsvatten	6
6. Trygghetsskapande insatser i tågstationen i Bräcke	6
7. Polisens trygghetsundersökning och lägesrapport	6
8. Rundan	7
9. Sammanträdesdatum 2023	8

Datum: 2023-02-07

Nämnd: Brottsförebyggande- och folkhälsorådet

1. Öppnande av möte

Richard Nilsson, rådets ordförande, öppnar mötet och hälsar alla välkomna till mandatperiodens första sammanträde. Han börjar med att låta samtliga deltagare presentera sig.

2. Lagstadgat kommunalt ansvar för det brottsförebyggande arbetet

Emma Ekdahl, brottsförebyggande samordnare på Länsstyrelsen i Jämtland/Härjedalen, berättar om hur kommuner ska arbeta brottsförebyggande, utifrån den nya lagen som tros börja gälla den 1 juli 2023. Lagen är inte antagen av riksdagen än, men den förväntas antas i sin helhet under våren. Ekdahl menar att lagen har varit efterfrågad på nationell nivå, och det verkar finnas en bred samsyn i riksdagen kring lagens utformning.

Begreppet brottsförebyggande arbete har ingen definition i lagen, vilket den också kritiserats för, men för att få något att utgå ifrån brukar en definition som (nationella) BRÅ och polisen använder sig av nyttjas (2016).

"Åtgärder som syftar till att dels påverka de omständigheter i själva situationen som gör att personer väljer att begå brott, dels de åtgärder som syftar till att minska benägenheten (motivationen) hos människor att begå brott."

Den nya lagen säger att det brottsförebyggande arbetet ska vara evidens – eller kunskapsbaserat.

Kunskaperbaserat brottsförebyggande arbete utgår från

- Kunskap om brottsproblemets omfattning, struktur och utveckling
- Analys av möjliga bakomliggande orsaker till brottsproblemet
- Att arbetet är riktat mot orsakerna till brottsproblemet
- Att insatser är, så långt det går, beprövade eller utvärderade
- Är återkommande reviderat utifrån uppföljning eller utvärdering

För att få arbetet att fungera smidigt krävs det en bra samsyn och gemensamt arbete hela vägen mellan kommunen och polis. Det krävs också att arbetet utvärderas allt eftersom, både för att både se vad arbetet lett till, och om förändring i insatserna behövs. Har brottets karaktär ändrats (brottsproblemet) så måste även insatserna anpassas därefter.

Två inriktningar inom prevention diskuteras.

- Situationell prevention

Handlar om att motverka förekomsten av situationer (platser) där brottslighet kan uppstå, ex. Bräcke station. Ger ofta snabba effekter.

Syftar till att försvåra genomförande av brottet, att öka upptäcktsrisken, minska vinsterna av brott och att skydda objekt.

- Social prevention

Ger oftast långsiktiga effekter, och inriktas mot individens benägenhet (motivation) att begå brott.

Syftar till att påverka benägenheten att begå brott, påverka självkontrollen, stärka sociala band och baseras främst på olika former av välfärdsreformer.

Modell för brottsförebyggande arbete

Justerande			Utdragsbestyrkande
------------	--	--	--------------------

Datum: 2023-02-07

Nämnd: Brottsförebyggande- och folkhälsorådet

Modellen utgår från ett antal steg, där kommun och polis både planerar gemensamma insatser. Tanken med modellen är att det ska bli systematiskt och långsiktigt arbete med en gemensam samsyn, då olika instanser har olika möjligheter att påverka inom olika områden.

Det första steget i processen, initiera samverkan, berör framför allt ledningen för polis och kommun. De ska fatta beslut om att samverka och skapa struktur och förutsättningar för samverkansarbetet. Det bygger på att det finns mandat, befogenheter och ömsesidiga överenskommelser att arbeta med brottsförebyggande frågor mellan kommun och polis, här har politiken en formell roll. Viktigt att betona att det ska etableras en styrgrupp för det brottsförebyggande arbetet.

- Egna förberedelser – målet är att såväl kommunen som polisen tar fram kartläggningar och lägesbilder
- Gemensamma förberedelser – målet är att ta fram en samverkansöverenskommelse som baseras på en gemensam lägesbild och orsaksanalys.
- Genomförande – målet i det här steget är att komplettera samverkans-överenskommelsen med åtgärdsplaner och medborgarlöften. Framför allt att implementera åtgärderna!
- Uppföljning - att granska och återkoppla till styrgruppen hur arbetet genomförts och om åtgärderna kan ha påverkat de problem som skulle förebyggas. Resultatet av polisens och kommunens utlovade aktiviteter bör återkopplas till medborgarna.

Det är kommunen som är samordnande i arbetet, men det finns ett väl utbyggt samarbete i länet tillsammans med polisen och länsstyrelsen som har ett stödande uppdrag mot kommunerna i det brottsförebyggande arbetet.

Emma berättar även om hur brottsutvecklingen har utvecklats över tid. Bräcke ligger lågt mot Sverige i snitt, och även i region Nord. Utöver Östersund ligger övriga Jämtlandskommuner ganska lika.

3. Kommunens organisation

Richard Nilsson, kommunstyrelsens ordförande visar hur kommunens politiska organisation är uppbyggd.

Under kommunfullmäktige finns fyra nämnder, kommunstyrelsen, valnämnd, bygg- och miljönämnd och överförmyndarnämnd. Under kommunstyrelsen finns fyra utskott, vård- och socialutskott, skolutskott, ekonomiutskott samt samhälls- och näringslivsutskott. Frågor som rör rådet ligger främst under samhälls- och näringslivsutskottets område. Rådet ligger i sig organisatoriskt under kommunstyrelsen.

4. Revidering av aktivitetsplanen, folkhälsa och brottsförebyggande arbete 2023

Åsa Björn, brottsförebyggande- och folkhälsosamordnare har gjort förändringar i dokumentet för 2023 utifrån kommunens verksamheters önskemål. Brottsförebyggande arbete är inkluderat i aktivitetsplanen sedan 2022.

Åsa berättar kort om planen i helhet, den är utskickad till samtliga deltagande i rådet för återkoppling.

Justerande			Utdragsbestyrkande
------------	--	--	--------------------

Datum: 2023-02-07

Nämnd: Brottsförebyggande- och folkhälsorådet

Brottsförebyggande/folkhälsorådet godkänner planen i sin helhet.

5. Resultat av mätningar i narkotikaspår i avloppsvatten

Åsa Björn visar vilka resultat som de senaste avloppsmätningarna gett.

Vid Bräcke och Gällö reningsverk har mätningar utförts under våren och hösten 2022. Syftet är att få en övergripande ögonblicksbild av bruket av diverse narkotikapreparat. Avloppsmätningarna görs i länets samtliga kommuner.

Analyserna är väldigt detaljerande, samtidig som de ger en ögonblicksbild och är det ett komplement till andra undersökningar som görs i länet. Resultaten i sig säger ingenting hur många som använder narkotika, mätningarna kan endast visa hur många doser per 1000 invånare som finns i avloppsvattnet. Det går inte att utläsa något om ålder eller kön. Mätningarna visar spår i av narkotika i våra avlopp och vanligaste förekommande är cannabis, amfetamin och tramadol, men även spår av kokain.

Det behövs en längre tidsserie för att få en heltäckande bild. Avloppsmätningarna är en pusselbit och ger bland annat ett stöd i den lokala lägesbilden som utförs varannat år inom det brottsförebyggande arbetet. Mätningarna pågår till och med 2024 med två avloppsmätningar/år.

6. Trygghetsskapande insatser i tågstationen i Bräcke

Åsa Björn och Richard Nilsson berättar om hur kommunen samverkat under ett antal år för att förbättra situationen kring tågstationen i Bräcke. Det har varit en hel del oroligheter där under åren, bland annat mycket skadegörelse.

För att förbättra situationen har ett långt samarbete mellan polis, kommun, ägaren av stationshuset och svenska reseterminaler pågått. Det har gett goda resultat, och under 2022 anställdes en stationsvärd på prov. Då han börjat studera är tanken att en ny person ska anställas. Stationsvärden håller ordning inne i- och runt om tågstationen. På grund av samhällshändelser som påverkat Bräcke tätort under hösten är det svårt att utvärdera arbetet, men det har varit ett uppskattat inslag där många har uttryckt att det varit lugnare och trevligare i lokalen sedan det infördes.

7. Polisens trygghetsundersökning och lägesrapport

Maria Könberg, kommunpolis, berättar om trygghetsundersökningen som utfördes i april/maj 2022.

Polisen var på plats i kommunen vid ett par tillfällen, vilket gjorde att svarsfrekvensen ökade från tidigare år. Totalt lämnades 291 svar, varav 55% av kvinnor och 44% av män.

Undersökningen visar att 93 % svarar att de upplever sig ganska eller mycket trygga i Bräcke kommun. Av personer som är 19 år eller yngre, där svarsfrekvensen 2022 var större än vanligt, är 97 % ganska eller mycket trygga.

Av kvinnorna/tjejerna (alla åldrar) anser sig 90,6% ganska eller mycket trygga i Bräcke kommun. Totalt 15 kvinnor (samtliga åldrar) anser sig ganska eller mycket otrygga. Det beror främst på oro att utsättas för brott (även i hemmet eller i nära relationer), höga hastigheter, berusade/påverkade personer samt att de upplever att polisen är långt borta.

Justerande			Utdragsbestyrkande
------------	--	--	--------------------

Datum: 2023-02-07

Nämnd: Brottsförebyggande- och folkhälsorådet

88,8 % av kvinnorna känner sig trygga på internet.

Av männen (alla åldrar) känner sig 96 % ganska eller mycket trygga, 5 män (alla åldrar) anser sig otrygga. Männens oro grundas främst på buskörning, grupper i samhället, narkotikahandel, oro att utsättas för brott samt att de upplever polisen som långt borta.

95 % av männen känner sig trygga på internet.

Polisens lägesbild och fokus

Liksom kommunen ska även polisen göra en egen lägesbild av brottsligheten i kommunen. För 2023–2024 har de några specifika fokusområden de satsar extra mycket på. Det är trygghet för medborgaren, trafiksäkerhet, kriminalitet i lokalsamhället, särskilt utsatta brottsoffer (SUB) samt bruk av alkohol, narkotika, doping och tobak (ANDT).

Generella mål för fokusområdena

Trygghet för medborgarna - för oss som bor och vistas i Jämtlands län.

Trafiksäkerhet – antalet döda och svårt skadade i trafiken ska minska

SUB (särskilt utsatta brottsoffer) - brott mot SUB ska upphöra! (Mycket inriktat mot kvinnor och barn som varit utsatta för brott i hemmet)

Kriminalitet i lokalsamhället - ska minska (antalet mängdbrott ska minska), fokus på brottsaktiva

Unga och unga vuxnas bruk av ANDT - minska tillgången och fokus på förstagångsbrukare.

Utöver dessa ligger fokus främst på brottsförebyggande, och ingripande verksamhet för polisen.

Fokus för Bräcke

Trygghet för medborgarna – viktigast är Bräcke centrum och främst tågstationen

Trafiksäkerhet – Jämtland har näst högst antal omkomna i trafiken i landet, E14 viktigaste vägsträckan i Bräcke kommun. Flest omkomna är till följd av snöskoterolyckor. Rattfylleri, främst inom snöskoterolyckor, är väldigt vanligt.

Kriminalitet i lokalsamhället – mest fokus på bedrägeribrott och tillgreppsbrott. Bedrägeribrotten hänger ofta nära samman med narkotikahandel.

SUB - Framförallt inom brott i nära relation. Främst riktat mot kvinnor, i misshandelsärenden där kvinnor varit i eller är i en misshandelsrelation.

ANDT- det transporteras mycket narkotika från Sundsvall till Östersund, Åre och Trondheim. Inställningen bland unga är också att cannabis inte är så allvarligt att nyttja. Det behövs arbetas med området från fler håll.

8. Rundan

Information från deltagande verksamheter.

Svenska kyrkan

16 tidigare pastorat gick den 1 januari 2022 ihop till Jämtlands sydöstra pastorat. Information om detta har lämnats tidigare.

Primärvården

Justerande			Utdragsbestyrkande
------------	--	--	--------------------

Datum: 2023-02-07

Nämnd: Brottsförebyggande- och folkhälsorådet

Ny läkare rekryterad till Kälarne. Mindre belastning på hälsocentralen i Bräcke, som tidigare skickade personal till Kälarne.

Samtal med psykolog på plats i Bräcke är eventuellt på gång.

Kring Covid och rs- virus. Många patienter just nu. Dålig vaccinationstäckning (inom covid), hoppas på bättring. Rekommendationen att vaccinera sig är fortsatt för alla, oavsett ålder. Det är oklart hur många som är vaccinerade då det inte finns information om det om vaccinet tas i andra delar av länet.

Ambulansens ansvar ligger numera på primärvården, men vissa delar är fortfarande regionalt.

Många unga som mår dåligt, mycket dålig psykisk hälsa främst för unga kvinnor och flickor.

Bräcke kommer fortsätta med "god och nära vård" och implementera det i ordinarie verksamhet.

Kultur

Önskar berätta mer om biblioteken och hur de arbetar med språkutvecklingen för små barn vid ett senare sammanträde.

Säkerhetssamordare

Fokus på uppföljning och tillsyn av Länsstyrelsen om krisberedskap, säkerhetsskydd och civilt försvar. Även el-frågor, bland annat prioritering vid elbrist.

Elevhälsan

Skolan arbetar med PAX, ett förebyggande arbete som ska ge barnen bättre förutsättningar i form av ett klassrum präglad av lugn, trygghet, glädje och studiero, samtidigt som elever får öva på självreglering och social problemlösning.

Skolan har infört tobaksfri duo. Ingen stor uppslutning i år, förhoppningsvis bättre nästa år.

Ungdomsgården, Bräcke Folkets Hus

Chefsbyte på gång. Ungdomsgården på Folkets Hus har utökade öppettider för unga under eftermiddagarna, måndag-torsdag kl. 14.30-16.30, samt under kvällstid på måndagar kl. 18.00-21.00 och torsdagar kl. 17.30-20.30. Det är välbesökt, även äldre ungdomar är välkomna kvällstid. De ser att det är många tjejer som kommer. Öppenvården har startat upp med besökande verksamhet genom två fältarbetare som är anställda i kommunen, för att stötta de unga och personalen på olika sätt.

9. Sammanträdesdatum 2023

Förslag till sammanträdesplan antas.

Justerande			Utdragsbestyrkande
------------	--	--	--------------------